N. 43.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 27. Maia V. S. ROKU 1808.

WILNO d. 27 Maia. III. O sposobie wprowadzenia sprawy, o regestrach, odkładaniu spraw i o stawaiących. 8. Gdy w punktach 16, i 17 ukazu 21. Grudnia 1807 roku dla rozsądzenia spraw z osobami do których się okaże pretensya, Kommissyom albo przez proste wszystkich wezwanie, albo przez posłane obwieszczenia, które moc pozwu mieć będą, strony do stawania pociągać iest dozwolono, uskuteczniaiąc tedy takowy przepis Kommissya stanowi: iż plenipotent od Uniwersytetu umocowany o summy za obligami lub innego tytułu inskrypcyami funduszowi edukacyinemu należne, obwieszczenie w imieniu Sądu Kommissyinego z dołączonemi obligu czyli innego dokumentu kopiiami, a w sprawach innego rodzaiu samo tylko obwieszczenie z dokładném interessu opisaniem w kopii z oryginałem zgodney zamiast pozwu stronie tym sposobem zapozwaney przez woznego posłać; i wzaiemnie kazdy obywatel bądź to w pretensyach do niego regulowanych odwodzący się, bądź też z własnego powodztwa w rzeczy funduszu edukacyinego tyczącey się przez podobneż obwieszczenie do rąk plenipotenta funduszowego podane, proces prawny prowadzić obowiązanym będzie, za takowém obwieszczeniem na dobrach położoném i przed Aktami Ziemskiemi, albo Grodzkiemi własnego powiatu zeznaném, za niedziel sześć do rąk stronie pozwaney podaném za niedziel cztery termin do stawania przypadać ma. Co równie służyć będzie i obwieszczeniom w Mieście Wilnie oczywisto w ręce podaném, a przed Pisarzem Kommissyi Sądowey Edukącyiney zeznaném. Wyiąwszy rékonwencyonalne, które podług processu Litewskiego terminowemu stawaniu nie podlegaią. 9. Wpisy po upłynionym terminie obwieszczenia czyni Pisarz, lub iego pomocnik, wyraża dzień odebranego przez stronę pozwaną obwieszczenia, lub położonego w iey dobrach, i treść rzeczy o co iest zapozwana pokrótce dołącza. 10. Wokanda spraw przybita będzie na drzwiach Sądowych. 11. Regestra Sądowe dwa będą, ieden Summaryiny, w który wszystkie sprawy, tylko summowne wpisywane bydź maią, drugi ordynaryiny do którego wszystkie inne iakiegokolwiek bądź rodzaiu z rzeczy i osob funduszu edukacyinego tyczących się mieszczonemi będą. 12. Wołanie spraw porządkiem wpisów zachowane będzie tym sposobem, że po prewołaniu naprzód z regestu summaryinego wszystkich aktoratów, regestr ordynaryiny wziętym będzie, z którego po odsądzeniu każdey oczywistey sprawy, znowu koley na regestr summaryiny, chybaby w nim żadnych nie było wpisów, przypadać będzie. 13. Sessye Sądowe od godziny osmey ranney do godziny drugiey po południu codziennie w każdym tygodniu wyiowszy dni święte i uroczyste odbywać się maią. Extraordynaryine zaś Sessye Ekonomiczne wedle potrzeby składane bydź mogą i po południu. 14 W sprawach obligowych, i każdych prostego długu do regestru summaryinego należących, żadne dyllacye ani beneficya prawne dozwolonemi nie będą, lecz natychmiast wyrok oczewisty następować ma: w sprawach zaś z regestru ordynaryinego przywołanych, ieśliby w nich poprzednicze iakieykolwiek wyższey instancyi nie pozachodziły oczewiste dekreta, kopiia spraw z kommunikacyą czyli komportacyą dokumentów, i z odkładem do terminu, iaki w dekrecie wyrażonym będzie, użyczoną bydź ma, a na drugim terminie pod upadkiem sprawy za stawaniem lub w niestawaniu strony pryncypalnie sądzonemi będą. Kommunikacyą czyli komportacyą zaprzysięga na iey całości plenipotent lub archiwista od funduszu; a strona przeciwna, iey plenipotent lub archiwista nawzaiem, osobiście przed Kommissyą lub w innych aktach z iey dozwolenia za przypadkiem choroby. 15. W okolicznościach gdzieby sam Sąd uznał ze sprawy potrzebę przypozwania osoby niewchodzącey w sprawę, lub rekwirowania o papiery, które nie są złożone, a rozumiałyby się koniecznie bydź potrzebnemi, w takim razie Sąd odkładu sprawy do dalszego terminu na raz tylko ieden dopuści. 16. Kto nie stawa na terminie, pierwszy raz nieastanne winy i expensa iak za kondemnatą w naywyższych instancyach wypadłą płaci, a po podaném w mieyscu Exekucyi obwieszczeniu, na drugim terminie ieśliby nie stawał, chociażby zaocznie, iednakże ostatecznie sądzonym będzie. 17. Każdy kto tylko ma plenipotencyą od strony, podaie interes na pismie, które, iako też odpowiedź kommunikuią sobie na wzaiem strony stawaiące. Akcessorya, produkta, repliki maią bądź nie słównie wnoszonemi, ale przez pisma lub druki podług zwyczaiu tu używanego podawanemi, i żadna słówna na Sądach remonstracya mieysca nie ma. 18 Akcessorya wszystkie razem nie poosobno na pismie wnoszone drugiey stronie kommunikowane, i takoż wszystkie razem z odpowiedzią do decyzyi podawane bydź maią.

IV. O sposobie decydowania i o kadencyach Sądowych. 19 Jak tylko oddane zostaną do decyzyi czy to akcessorya przed rozwiązaniem samey sprawy, czyli też produkta i repliki w samey sprawie, na ustępie zostaną tylko osoby do składu Kommissyi należące. 20. Większość decyduie, równość zdań rozwiązuie Prezyduiący, stosownie do ordynacyi Kommissyi Edukacyiney 1776 roku Listopada 30 dnia. Sekretne kreski na żądanie iednego Kommissarza Votum decisivum maiącego,

raz tylko danemi będą. 21. Decyzye akcessoryine i oczywiste w mnieyszych sprawach zapisywać się będą w regestrach Sądowych przy aktoratach, oddzielnie zaś będą dwa protokuły: ieden Sądowy, w który decyzye pryncypalne w całey swoiey rozciągłości z spraw większey wagi sądzonych, zapisywane będą, drugi Ekonomiczny, do którego takoż rezolucye Kommissyi w interessach rachunkowych i innych materyach niesądownie odbywanych, z całą dokładnością wprowadzane bydź maią, trzeci takoż Ekonomiczny, w który przedstawienia i kommunikacye do władz Rządowych, iako też rekwizycye różne zapisywane bydź maią. Protokuły te Kommissarze przytomni podpisuią. 22. Do innych Magistratur zwykłym kommunikacyi sposobem robi się odniesienie. 23. Czas Sądowym, Ekonomicznym i wszelkim działaniom Kommissyi od dnia 1 miesiąca Września do dnia 1 miesiąca Maia co rocznie aż do zakończenia wszystkich czynności przepisuie się, w Miesiącach zaś wakacyinych ieden z członków Kommissyi cum voce consultiva zasiadaiący będzie przytomnym dla przyimowania expedycyi do Kommissyi adressowanych. 24. Dziennik czynności wszystkich na Sessyach Kommissyi odbywanych, utrzymywany ma bydź przez iednego z Kommissarzów vocis consultivæ, a podpisanym będzie od kompletu decyduiącego. 25. Kancellarya Kommissyi utrzymywać takoż będzie dziennik osobno z rubrykami oddzielnemi dla przychodzących expedycyi, w których rubrykach data odebrania, krótki wyciąg daney odpowiedzi, adnotacya oddania tego papieru bądź do archivum, bądź plenipotentowi, bądź też na powrót stronie, lub odesłanie gdzie z interessu wypada zapisywane będą. 26. Wszystkie dzienniki, regestra, protokuły Ekonomiczne i Sądowe, iako też każde xięgi w Kancellaryi Kommissyiney utrzymywane maią mieć na końcu wyrażoną wielość stronic numerowanych. 27. Pieczęć Kommissyi ma bydź pod rządem Pisarza lub iego pomocnika, któremu Pisarz poleci.

V. O kosztach prawnych. 28. Ktokolwiek iest pozwanym, i wskazanym na płacenie należytości, płaci koszta prawne które przez dekret Kommissya udecyduie. 29. Od każdego wypisu z akt Kommissyi, piszący za arkusz dwadzieścia cztery wiersze na iedney stronie w średnim charakterze, wezmie złotych dwa, od dekretu zaś i pieczęci Kommissyiney nic strona nie płaci prócz poszlin. Takową ordynacyą Kommissya Sądowa Edukacyina ułożyła, podpisała, i do akt wszelkich przesłać przez środki Ukazem wskazane tudzież do szkół i obywatelów postanowiła. Działo się na Sessyi dnia 27 Miesiąca Kwietnia 1808 roku w Wilnie.

WILNO VS. d. 27 Maia. 17 teraznieyszego miesiąca, w dzień urodzin Doktora Jenner, wynalazcy wakcyny odbyła się installacya instytutu publicznego wakcynacyi w tuteyszém Mieście. JW. Gubernator woienny, Gubernator cywilny, Biskup Wileński, i Dyrektor Poczt Litewskich, oraz wiele innych osob wysokiey dostoyności, zaszczycili akt ten swoią obecnością, JP. Professor Frank prezydent departamentu 3go Towarzystwa dobroczynności, którego instytut wakcynacyi iest częścią, i JP. Sowietnik nadworny Heyman, Szef tego instytutu, mieli stosowne do okoliczności mowy. Celem Wileńskiego instytutu wakcynacyi, iest szczepienie wakcyny bezpłatnie wszystkim ubogich rodzicow dzieciom, które tylko będą przedstawione, i dostarczanie za umiarkowaną ofiarę materyi wakcyny wszystkim Medykom i Chirurgom, którzy się oto udadzą; adres iest następny. Do Wileńskiego instytutu wakcynacyi. Dochod z ofiar, które towarzyszyć powinny rekwizycyom obrócony będzie na utrzymanie instytutu, oraz na nadgrody i zachęcenie ubogich rodzicow, ażeby od dzieci swoich wakcynowanych pozwalali brać materyą wakcyny, dla użycia oney do wakcynowania innych. Instytut odpowiada za swoie wakcynowanie i za dobroć udzielaney materyi, która zawsze brać się będzie od dzieci tylko zdrowych, doskonale czerstwych, i nie maiących żadnego rodzaju wysypek skurnych. Ustawy tego instytutu obeymuiące szczegóły urządzenia, równie iako i inne pisma ściągaiące się do przedmiotów dobroczynności, znayduią się u JP. Zawadzkiego Typografa Akademickiego w tuteyszém mieście.

BAYONNE d 6 Maia. Listy z Madritu pisane smutną wiadomość przyniosły; d. 2 Maia powstał w tey stolicy rozruch wielki, który przecie uspokoiono; rzecz stać się miała sposobem następuiącym. Przez kilka dni powstanie gminu poprzedzaiących widziano po rynkach i ulicach gromadzące się tłumy pospólstwa mieyskiego, zmocnione wielo tysiącami wieyskich mieszkańców, których sprawce spisku na koniec im dobrze wiadomy do murów zprowadzili; rozrzucono wszędy buntownicze odezwy, namawiaiące Hiszpanów do powstania przeciwko Francuzom; co widząc i słysząc ostatni wszelką ostrożność zachowali; iednak W. X. Murat załogi stołeczney pomnażać nie kazał, w Madricie nie było nad 3 t. żołnierzy zprzymierzonych, lecz dywizye na wzgórkach otaczaiących miasto obozem stoiące rozkaz miały czuwać we dnie i w nocy, gotowe do ruszenia na pierwsze hasło.

D. 2 rano Królowa Etruryi z Infantem Franciszkiem naymłodszym z synów Karola 4 postanowiła opuściwszy stolicę do Bayonne wyiechać; czyli ią do podróży zniewalało blizkie niebezpieczeństwo nie wiadomo. Ostrzeżony o têm W. X. Murat posyła do niey z pożegnaniem Adiutanta. Officyer Francuzki przed pałacem otoczony od gminu miał iuż zginąć, gdy kilkunastu grenadyerów straż utrzymuiących na ratunek pośpieszyło. Ten był początek rozruchu; wkrótce drugi Officyer Francuzki napadniony został i ranę odniosł w ucieczce. Wielka ulica Alcala, brama słoneczną zwana, rynek wielki, inne mieysca przyległe napełniły się tłumem rokoszanów niezliczonych. Tu iuż W. X. kazał uderzyć na trwogę, zatoczono działa, garnizon stanoł pod bronią, obozy o następuiącey rozprawie zostały przestrzeżone. Pospólstwo têm nie ustraszone, gardząc ow-

szem szczupłą garstkę Francuzów, wpadać zaczyna po wielu mieyscach razem, uzbroione orężem iaki na prędce mieć mogło, lecz wszędy ogniem z ręczney broni porażane pierzchało.

Trzeba było koniec tym gonitwom położyć; więc Gubernator Madritu G. Grouchy rozkaz odbiera iść na ulicę Alcala, gdzie naymniey 20 t. gminu zgromadzonego liczono; 30 polowych armat które poprzedzały iego kolumnę, w krótkim czasie kartaczami oczyściły ulice i rynki w tey stronie, iazda resztę rozproszyła. Na tém boiowisku stać nie mogąc gmin opanował niektóre domy, z okien i dachów ognia do przechodzących Francuzów dawano; lecz w tych twierdzach nawet zamknięci Hiszpani, odpor dawali regularnemu żołnierzowi nie długo, bagnet wszystkie zapory przełamał. W tey walce Gubernatorowi nay więcey pomogli Generałowie Guillot i Daubrai. Tu pokonane tłumy cisnęły się do arsenału, gdzie znalazłszy armat 28 i 10 t. karabinów, o nowém przedsięwzięciu zamyślały. W klasztorze bliskim zbroiowni znaydował się z piechotą G. Lefranc; ten nie tracąc drogiey chwili, ażeby nie dał czasu buntownikom przyyścia do sprawy, sam z murów wypada, tłum rozprasza.

Tu iuż porażone pospólstwo nic więcey czynić nie śmieiąc rozbiegać się zaczęło na wszystkie strony, mieszkańce w domach szukali schronienia, wieśniacy w pole uciekali. Takim sposobem spokoyność przywrócono Madritowi. Z Francuzkiey strony nie legło nad 25 żołnierzy, 50 iest ranionych, pod G. Grouchy konia zabito; klęska Hiszpanów nie wyrachowana dotąd, musi być bardzo wielka; ulice i rynki trupem zasłał ogień ręczny i kartaczowy; ktokolwiek broń nosił w mieście i był w tłumie, przebaczenia nie znalazł; pospólstwo na wieś powracaiące przez iazdę miasto opasuiącą na polach rozsiekane. Garnizon Francuzki składał się z 2 batalionów fizylierskich G. Friederich, batalionu strzelców gwardyiskich, i 600 iazdy; woyska w obozach stoiące wtenczas dopiero wkraczać zaczęły do Madritu, gdy iuż rozprawa koniec wzięła. O sprawcach tego rozruchu, ich zamiarze nic niema pewnego, czekamy co rząd powie o tém. Znacznieysi obywatele stolicy Hiszpańskiey zachowali się spokoynie; gdy bunt poskromiony został, prosili wszyscy W. X. żeby rychley rozbroił pospólstwo dla dobra i bezpieczeństwa powszechnego.

O niespodzianych zdarzeniach gońcém dziś uwiadomiony Napoleon Jmperator, udał się natychmiast do Karola 4 z smutném doniesieniem. Płakał Hiszpański Monarcha nad krwią daremnie przelaną, i zawoławszy X. Asturyi przekładał synowi nieszczęśliwe skutki rozruchów domowych. Do tegoż X. pisał list Napoleon w nayczulszych wyrazach; wkrótce o tém damy sprawę dokładnieyszą. Tym czasem Karol 4 rozkazał stawać przed sobą w Bayonne wszystkim korony Hiszpańskiey Ministrom, całey radzie Castilii, Infantowi Antoniemu bratu swoiemu, którego Ferdynand 7 namiestnikiem swoim zostawił w Madricie; ażeby zaś porządek i spokoyność w kraiu były zachowane, W. X. Murat ogłoszony Generalnym Namiestnikiem Królestwa.

PARYZ d. 10 Maia. Armia Portugalska do Hiszpanii wkroczyła przez Ciudad Rodrigo, do którego miasta W. X. Murat wysłał Adiutanta swego Borelli na przyięcie batalionów następuiących ieden po drugim; wszystkie do Valladolid przyszedłszy maią składać dywizyą woysk Francuzkich. G. Gubernator Catalonii Ezpeletta ogłosił prowincyi, co G. Duhesme wódz korpusu obserwacyinego wschodnich Pyreneów przed nim oświadczył, że rządca Francuzki obrał naydzielnieysze środki do utrzymania spokoyności, i rad widzieć będzie dwa narody sąsiedzkie tak dawno sprzymierzone, między sobą zachowuiące ścisły związek przyiaźni, ponieważ nie ma innego zamiaru, iak uszczęśliwienie Hiszpanii, przykładne ukaranie buntowników każdego rodzaiu, i zachowanie powszechney spokoyności.

Napoleon do Hiszpanii nie poiedzie, nawet zwiedzenie departamentów południowey Francyi podobno odłoży na czas inny, i spodziewany iest w Paryżu d. 20. Słychać że X. Asturyi ma wkrótce przybyć do Pau miasta stołecznego prowincyi Bearn, gdzie iego przodkowie z domu Burbońskiego mieszkali do Henryka 4. Przed rozruchem w Madricie zdarzonym rada Castylii do Bayonne wysłała deputacyą z grona swego wybraną, do którey wchodzą Xiążęta Ossuna, del Parque, Castel Franco, Margrabia Santa Cruz, Arcy Biskup Burgos. Deputaci Portugalscy do Bordeaux przyiechali, iest powieść, że Napoleon temu kraiowi odpuścił część nakazaney kontrybucyi dotąd nie opłaconą.

Rozumiano że za Admirałami Gantheaume i Lallemant pośpieszą Angielskie flotty, i Toulon zamkną; lecz nieprzyiaciel pilnuie Sycylii i Archipelagu; handel Marselski z Corsyką, Toskanią, Neapolem, Genuą żadney nie ma przeszkody Kapitan korsarski z S. Malo Surcouf na morzach Indyiskich zabrał 8 okrętów Angielskich bogato ładowanych, między temi 3 własne kompanii wschodniey, i całą zdobycz do wyspy Bourbon, Reunion zprowadził. Do Bayonne spodziewany iest Eugeniusz Wice Król Włoski. W Lisbonie G. Junot ustanowił trybunał iedyny, przed którym stawać muszą obwinieni o wzruszoną spokoyność narodu.

O uwolnieniu i podróży do Bayonne X. Pokoiu wiadomość iest następuiąca. Gdy na żądanie rządu Francuzkiego wychodził z więzienia, iuż na sobie nie miał żadnego prawie okrycia, broda na kilka calów porosła. Przeprowadzał Adiutant W. X. Murata Półkownik Martés; temu opowiedział, iż codzień przynoszono więźniowi doniesienie o zapadłym wyroku haniebney śmierci, i prędkiém onego wykonaniu, wytrzymał nieopisane męczarnie, sam sobie usługiwał. W drodze odebrawszy list własnoręczny Karola 4 łzami Monarchy zroszony; tę rzekł, pierwszą i iedyną pociechę odbieram od dnia upadku; świat o mnie zapomniał, niewdzięcznicy którym naywięcey dobrego uczyniłem, pierwsi powstali; gwardya za-

przedawszy Karola 4 wkrótce zaprzeda iego syna. Niczego teraz nie pragnę, iak mieszkać spokoynie we Francyi z dziećmi moiemi. Gdy iemu pokazano, co nieprzyiaciele ogłosili o niezmiernych dostatkach niby znalezionych u niego. Potwarz iest czysta odpowiedział, nigdy tego nie dowiodą przeciwnicy; nic nie znaleźli upewniam oprócz przystoynego sprzętu, i gotowizny na obchod dzienny potrzebney; w Anglii, Francyi, Genui kapitałów nie miałem; co mi Król darował, obróciłem na zakupienie dóbr ziemskich w Hiszpanii. Swiadectwo i przychylność Karola 4 za spokaia sumnienie moie w nieszczęściu.

W. X. Murat ogłosił w całey Hiszpanii, że pasporta i inne pisma wydane komukolwiek przez rząd kraiowy podimieniem Ferdynanda 7, nie będą przyięte od urzędników cywilnych i woyskowych Francuzkich.

COPPENHAGA d. 10 Maia. Okręt kupiecki przez korsarzów Norwegiańskich zabrany potwierdził dawnieyszą powieść, że Ministrowie Angielscy woysko lądowe na wyprawę do Sundu przeznaczone zatrzymać, i z okrętów na brzeg wysadzić kazali; tegoż statku Kapitan powiada, że Sidney Smith na czele potęgi wielkiey udał się do Brezylii, maiąc Regentowi pomagać w zawoiowaniu osad Amerykańskich Króla Katolickiego. Słychać, że Angielska i Szwedzka flotty nie iuż Selandyą, lecz wyspę Rugen i Pomeranią naiechać postanowiły.

Potwierdziła się wiadomość o wtargnieniu woysk Szwedzkich do Norwegii pod kommendą G. Armfeldt, który daiąc o tém sprawę Monarsze swemu, sobie zwycięztwo przypisuie w utarczkach pierwiastkowych. U nas przeciwnie odnawia się pogłoska, że d. 23 kwietnia w bliskości miasta Christiania większą bitwę stoczono, w którey nieprzyiaciel miał utracić więcey 2 t. zabitych i ranionych, prócz ienców między którymi znayduie się Generał. Norwegianów nad 800 nie poległo. Cokolwiek iest, rząd Duński stara się tam przesłać posiłki w żywności, orężu, ammunicyi, w czém nie mała trudność zachodzi od krążących flott Angielskich, które coraz bardziey morza północne zaczęły napełniać. Spodziewamy się nawet wkrótce widzieć u brzegu naszego potęgę ogromnieyszą, słysząc że wielka flotta przewozowa po długiém ociąganiu się i przewłóce, naostatek wyszła z Yarmouth pod żagle d. 27 kwietnia. Te przygotowania, pogróżki, i naiazdy Anglików i Szwedów, tém bardziey zapalaią umysły Duńczyków i Norwegianów do mężney obrony. Graf Wedel Jarlsberg ieden z naybogatszych obywatelów Norwegii wystawił kosztem własnym liczny korpus ochotników i strzelców; to samo czynią inni; miasta zaś głównieysze posyłaią do obozów żywność, trunki, i wszelkie potrzeby. W ostatniey bitwie z Szwedami X. Krystyan miał być raniony. Według ostatniego rachunku ludność Jslandyi ma teraz wynosić dusz blizko 50 t. bydła maią sztuk 20 t. owiec 220 t. 26 t. koni. Wspomniany wyżey X. Krystyan donosi, że chociaż poraził i odparł Szwedów, został iednak zniewolony do koncentrowania woysk na wygodnieyszém stanowisku.

LONDYN d. 22 kwietnia. Interes Katolików Jrlandzkich raz ieszcze do Parlamentu został wprowadzony, Lord Grenville podał izbie wyższey prożbę przez wiele t. osob pomienionego wyznania i narodu podpisaną, którzy żądaią, ażeby do przywileiów i swobod obywatelskich przyjętemi byli. Sam nawet Lord Moira rozumiał, że czas teraznieyszy nie iest właściwy do roztrząsania ważnego dzieła; zgodzono się iednak prożbę przyiąć, i w d. Maia 13 roztrząsnąć. Przed napisaniem tego wyroku X. Cumberland podał Parom pismo obywatelów Dublinu, w którém proszą ażeby na żądania Katolików żadnego względu nie miano. W izbie niższey Reprezentant Jrlandzki Grattan podał prożbę pierwszey podobną przez 17 t. Katolików podpisaną, i doniosł że większa nierównie liczba wkrótce to samo uczyni; odpowiedź dać postanowiono wszystkim d. 16 Maia. Łatwo przewidzieć że niepomyślna będzie.

Minister skarbowy Perciνal ukazał izbie niższey, iakie są potrzeby narodowe w roku teraźn. Anglia i Szkocya złożyć muszą w skarbie blizko 43 mill. Ster. Jrlandya 5 mill. 650 t. którey sum my ponieważ z podatków zebrać nie podobno, uradzono długiem zaciągnąć 8 mill.

Drugi Minister Castlereagh przyniosł dawno obiecany proiekt obrony kraiu naszego przeciw nieprzyiacielskiey napaści; radzi iak naywięcey zmacniać woysko regularne; tym końcem wszystkie onego półki piesze i konne maią być powiększone; nie ludem prosto wziętym od roli, lecz z milicyi dobrze iuż wyćwiczoney; tych wybrańców 50 t. wziąć radzi; ażeby zaś milicya nie upadła, chce ażeby nakazano z korpusów ochotniczych do niey wybrać 60 t. ludzi od lat 18 do 35 maiących; takim sposobem pomnoży się wprawdzie wydatek bardzo znacznie, lecz w nadgrodę kosztu łożonego Brytańnia W. zyszcze domowe bezpieczeństwo; inne sposoby bronienia kraiu przez korpusy ochotnicze, pospolite ruszenie &c. zostaną na dawnym stopniu. Milczeli na to Reprezentanci, sam tylko dawny Minister Windham dowodził że dzisieyszy proiekt iest mniey doskonały, niż dawny od niego podany.

W niektórych portach osad naszych zachodnio Indyiskich zatrzymano wielką liczbę kupieckich okrętów RPtey Amerykańskiey, dopóki nie będzie pewność, pokoy zachowamy, czyliteż woynę zaczniemy z tym narodem. W brew temu rozrządzeniu przeciwny rozkaz wydała Admiralicya do zbroynych statków Angielskich, ażeby okrętom narodów oboiętnych które żywność niosą do wysp cukrowych i drugich osad naszych w nowym świecie, bez przeszkody żeglować dozwalały, chociaż w świadectwach onych upatrzą niedokładność; też okręta żywność Anglikom przedawszy mogą bezpiecznie powracać do portów, które flottami naszemi zamknięte nie są. Ten iest skutek zamknięcia portów Amerykańskich.